

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА

Освітня програма Економіка

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 2 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інноваційна економіка
Освітня програма	Економіка
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Доктор філософії
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Семінарські заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/5881

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Дисципліна «Інноваційна економіка» призначена для підготовки докторів філософії зі спеціальності «Економіка». Мета курсу полягає у розширенні та поглибленні теоретичних знань і прикладних вмінь і навичок щодо побудови економіко-математичних моделей інноваційного розвитку економіки, обґрунтування та реалізації стратегій розвитку економіки на інноваційних засадах. Мета досягається шляхом послідовного викладення теоретичного курсу з проведенням практичних занять.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач наукового ступеня «доктор філософії» отримає знання про: понятійний апарат дисципліни; методологічні основи формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку економіки; теоретичні основи і методичні підходи щодо вибору стратегій інноваційного розвитку економіки; оцінювання результативності формування та використання інноваційного потенціалу економіки; обґрунтування напрямків пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативних варіантів управлінських рішень. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні: знати: основні положення всіх тем, передбачених навчально-тематичним планом; вміти: аналізувати сучасні зарубіжні доктрини й концепції інноваційного розвитку економіки, узагальнювати новітні тенденції, явища, події й процеси та самостійно моделювати процес формування стратегій інноваційного розвитку економіки.

Компетентності

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає

глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Предмет і методи дисципліни.	Еволюційно-інституціональні теорії інноваційного розвитку економіки. Значення інноваційного розвитку для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Засоби державного впливу на ефективність інноваційних процесів в економіці. Методи державної підтримки інноваційної діяльності економіки. Формування національної моделі регулювання інноваційної діяльності. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних країнах.	Тести, питання, практичні завдання, кейси

2.	<p>Тема 2. Інноваційний розвиток економіки: основні поняття, принципи, методи.</p>	<p>Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком економіки. Вплив інноваційної діяльності на економічний розвиток економіки. Зміст поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень то розвиток конкуренції. Основні принципи, методи і форми управління інноваційними процесами та інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями. Еволюція розвитку теорій інноваційної діяльності. Практичне значення класифікації інновацій. Виокремлення інновацій за різними ознаками, типами та функціями. Класифікація нових продуктів з погляду виробників і споживачів. Основні критерії класифікації інновацій. Поняття життєвого циклу інновацій. Основні закономірності зміни стадій життєвого циклу. Алгоритм передачі новацій. Дифузія інновацій. Сфера інноваційної діяльності. Основні чинники, що впливають на інноваційну діяльність. Поняття інноваційної інфраструктури та її склад. Притаманні властивості інноваційної інфраструктури.</p>	<p>Тести, питання, практичні завдання, кейси</p>
3.	<p>Тема 3. Напрямки інноваційного розвитку: поняття, класифікація та порівняльна характеристика.</p>	<p>Сутність і класифікація напрямків інноваційного розвитку підприємств. Порівняльна характеристика напрямків інноваційного розвитку залежно від спонукальних мотивів. Критерії і методичні основи вибору напрямків інноваційного економіки. Сутність, етапи та принципова схема вибору напрямків інноваційного розвитку. Особливості управління вибором напрямків інноваційного розвитку. Рекомендації з вибору напрямків розвитку за сферою їх застосування. Модель вибору напрямків інноваційного розвитку. Змістовна характеристика інноваційної політики. Місце інноваційної політики</p>	<p>Тести, питання, практичні завдання, кейси</p>

		<p>підприємства в загальній стратегії розвитку. Складові елементи інноваційної політики. Принципи формування інноваційної політики. Порядок розроблення інноваційної політики. Поняття інноваційної стратегії економіки. Наступальні, захисні, імітаційна, залежна, традиційна, «за нагодою» стратегія, їх сутність та різновиди. Завдання щодо розроблення інноваційної стратегії. Прийняття стратегічних рішень на альтернативній основі. Поняття виробничо-технічного та інноваційного потенціалу економіки. Структура інноваційного потенціалу. Чинники, що впливають на інноваційний потенціал.</p>	
4.	Тема 4. Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок.	<p>Розроблення ідей і задумів інновацій та їх аналіз. Об'єктивні умови появи інновацій. Функціональна схема інноваційного процесу. Інноваційний і життєвий цикли продуктової інновації. Маркетингові інструменти на етапах інноваційного процесу.</p>	<p>Тести, питання, практичні завдання, кейси</p>
5.	Тема 5. Ресурсне та інформаційне забезпечення інноваційного розвитку економіки.	<p>Система механізмів інвестування інновацій. Механізми мобілізації власних коштів. Механізми мобілізації позичкових коштів. Механізми мобілізації залучених коштів.</p>	<p>Тести, питання, практичні завдання, кейси</p>
6.	Тема 6. Розроблення інноваційної стратегії розвитку економіки.	<p>Особливості розроблення інноваційної стратегії розвитку економіки. Складові стратегії інноваційного розвитку. Чинники та критерії вибору інноваційної стратегії. Аналіз інноваційних можливостей організації: оцінка інноваційного середовища; стан інноваційного, науково-технічного потенціалу; аналіз параметрів впливу зовнішнього і внутрішнього середовища, аналіз ресурсних та інвестиційних можливостей; оцінка технологій та виробничих процесів щодо їх здатності до впровадження новацій; оцінка соціально-організаційних можливостей.</p>	<p>Тести, питання, практичні завдання, кейси</p>
7.	Тема 7.	<p>Інвестиційна стратегія інноваційного</p>	<p>Тести,</p>

	Інвестиційна та маркетингова стратегії інноваційного розвитку економіки.	розвитку. Складові загальноекономічної стратегії розвитку суб'єкта господарювання. Взаємодія стратегій розвитку економіки. Принцип паралельності розроблення інвестиційної і маркетингової стратегій інноваційного розвитку. Принципи, етапи та критерії розроблення інвестиційної стратегії інноваційного розвитку.	питання, практичні завдання, кейси
8.	Тема 8. Бізнес-моделі інноваційного розвитку.	Етапи розроблення й реалізації інноваційного проекту: розробка концепції проекту, власне проектування, виготовлення і просування на ринок інноваційної продукції. Групи бізнес-процесів управління інноваційними проектами.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
9.	Тема 9. Методи оцінювання рівня інноваційного розвитку економіки.	Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку: розрахунок зростання обсягів доходу у порівнянні з аналогом; оцінювання ефективності інновацій за показниками терміну корисного використання; застосування системи оціночних показників, які враховують інтереси різних учасників інноваційного проекту; розрахунок інтегрального (загального) ефекту від створення, виробництва та експлуатації нововведень; застосування методів компаундінгу та ануїтету у поєднанні з методом дисконтування; використання двох норм доходу на капітал. Основні засади оцінки інноваційних проектів. Науково-технічна ефективність. Соціальна ефективність. Економічна ефективність. Прості методи оцінки економічну ефективність. Концепція дисконтування. Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Обґрунтування економічної ефективності інноваційно-інвестиційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційно-інвестиційних проектів. Врахування проектних ризиків в	Тести, питання, практичні завдання, кейси

		оцінці ефективності інноваційних проектів. Кількісні показники оцінки економічної ефективності інноваційних проектів (показники, що ґрунтуються на облікових оцінках (не враховують фактор часу); показники, що ґрунтуються на дисконтованих оцінках (враховують фактор часу, для чого використовується процедура дисконтування).	
10.	Тема 10. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними.	Основи теорії управління ризиками. Класифікація ризиків. Принципи управління інноваційним ризиком. Методи і інструменти управління інноваційним ризиком.	Тести, питання, практичні завдання, кейси

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	28
Практичні заняття	32
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залік	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної Роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				28
Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4			32
Самостійна робота																	10	10
Індивідуальні завдання																	10	10
Залік																	20	20
Всього за тиждень	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, Linux, Windows, Пакет прикладних програм Openoffice, MS Office, роздатковий матеріал
-----------------------------------	---

Література:

1. Blahun I., Dmytryshyn L., Leshuk H. Cognitive approach to analysis of investment attractiveness of the regions. *Науковий вісник Полісся. Чернігів: ЧНТУ, 2017. № 4(12). Ч.1. С. 171-176.*
2. Blahun I., Dmytryshyn L., Leshuk H. Simulative model for evaluation of investment processes in the regions of Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations. 2017. № 14(3). P. 322-329. doi:http://10.21511/imfi.14(3-2).2017.032016. <https://businessperspectives.org/journals/investment-management-and-financial-innovations/issue-259/simulative-model-for-evaluation-of-investment-processes-in-the-regions-of-ukraine>*
3. Dmytryshyn L., Bushynska V. Spatial differentiation of regions of Ukraine concerning the economy of knowledge. *Baltic Journal of Economic Studies. 2017. Vol. 3. № 1. P.31-35.*
4. Dmytryshyn L., Zvarych O. Innovations as a priority factor of the regional economic development. *Baltic Journal of Economic Studies. Latvia, 2018. Vol. 4. Issue. 2. P. 70-77.*
5. Александрова В.П. Джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності. *Проблеми науки. 2011. № 1. С. 22-35.*
6. Андропова О.Ф., Череп А.В. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: монографія. К.: Кондор, 2007. 356 с.
7. Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації : монографія. К.: КНЕУ, 2010. 394 с.
8. Благун І.С., Гнатюк Т.М., Сисак Л.І. Модель оптимізації короткотермінових інвестиційних проєктів. *Економіст. 2000. № 7-8. С. 51-53.*
9. Блауг М. Управління інноваціям: Україна та зарубіжний досвід: монографія. К.: Вікторія, 2011. 312 с.
10. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління. Х. : ІНЖЕК, 2003. 308 с.
11. Дмитришин Л.І., Благун С.І. Генезис підходів до ідентифікації фінансових інновацій. *Моделирование поведения хозяйствующих субъектов в условиях изменяющейся рыночной среды: коллект. моногр. / Под ред. докт. экон. наук, проф. В.С. Пономаренко, докт. экон. наук, проф. Т.С. Клебановой. Бердянск, Издатель Ткачук А.В., 2016. С. 128-138.*
12. Дмитришин Л.І., Бушинська В.В. Рейтингове оцінювання розвитку економіки знань в регіонах України. *Проблеми економіки. 2017. № 3. С. 145-152.*
13. Дмитришин Л.І., Гавдей С.В. Інноваційні інструменти підтримки туристичного сектору в умовах пандемії. *Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління інноваційним розвитком на макро-, мезо- та мікрорівнях» (Одеса, 27-28 травня 2021 р.). https://economics.net.ua/files/science/innov_roz/2021/tezy.pdf*
14. Дмитришин Л.І., Головчук Н.І. Формування підходу до аналізу соціального інвестування. *Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих економістів-кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід» (Львів, 25 листопада 2022 р.).*

- 15.Дмитришин Л.І., Кондрацька А.С. Вплив неформальної освіти на розвиток ефективної економіки в Україні. Бізнес Інформ. 2022. №5. С. 57–61. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-57-61>
- 16.Економіка й організація інноваційної діяльності: підручник / за ред. О.І. Волкова, М.П. Денисенка. К.:Професіонал, 2011. 960 с.
- 17.Жихор О.Б., Куценко Т.М. Інноваційний розвиток регіону: монографія. К.: УБС НБУ, 2012. 251 с.
- 18.Заблоцький Б.Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності: навчальний посібник Львів: Новий Світ-2000, 2008. 456 с.
- 19.Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: Університетська книга, 2010. 334 с.
- 20.Інвестиційно-інноваційні чинники формування розвитку й управління конкурентоспроможним потенціалом підприємства: монографія / Солоха Д.В. та ін. – Донецьк: СПД Дмитренко Л.Р., 2010. – 400 с.
- 21.Інноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинський, В. Геєць, А. Кінах, В. Семиноженко. – К.: Знання, 2012. – 336 с.
- 22.Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: навчальний посібник. К.: Академія, 2011. 400 с.
- 23.Микитюк П.П., Сенів Б.Г. Інноваційна діяльність: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
- 24.Онишко С.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку: монографія. Ірпінь: НАДПСУ, 2004. 434 с.
- 25.Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник. К.: Либідь, 2006. 480 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Економічної кібернетики, вул. Шевченка, 57, 815 кабінет, https://kek.pnu.edu.ua/ , kek@pnu.edu.ua
Викладач	Дмитришин Леся Ігорівна
Контактна інформація викладача	lesia.dmytryshyn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.4. Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

Викладач _____ Дмитришин Л.І.